

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 505

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 9 iunie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 221 din 20 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal	2–8
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
531. — Hotărâre privind modificarea descrierii tehnice a unor bunuri imobile aparținând domeniului public al statului și transmiterea unor părți din acestea din administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” — S.A. Constanța în administrarea Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare Constanța, aflată în subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, și modificarea anexei nr. 16 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului	9–10
533. — Hotărâre privind actualizarea valorii de inventar și a descrierii tehnice a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și pentru transmiterea acestuia din administrarea Ministerului Culturii în administrarea Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi.....	11–12
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
819. — Ordin al ministrului afacerilor externe privind intrarea în vigoare a unor tratate internaționale	13
874. — Ordin al ministrului afacerilor externe privind intrarea în vigoare a unui tratat internațional	14–15
1.893. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului sănătății nr. 509/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman valabile în România care pot fi utilizate/comercializate exclusiv de farmaciile comunitare/oficinele locale de distribuție/farmaciile cu circuit închis și drogheriile care nu se află în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București sau/și cu Ministerul Sănătății, cuprinse în Catalogul public.....	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 221

din 20 aprilie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliora	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, excepție ridicată de Kinga Gabriela Tolnai în Dosarul nr. 9.722/271/2019/a1 al Judecătorei Oradea — Secția penală, de Cosmin-Dumitru Mastacan în Dosarul nr. 1.187/829/2019 al Judecătorei Podu Turcului, respectiv de Diana Nicoleta Galiș în Dosarul nr. 9.899/271/2020/a1 al Judecătorei Oradea — Secția penală și care formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 2.611D/2019, nr. 320D/2020, respectiv nr. 1.856D/2020.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 21 martie 2023, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și ale art. 396 din Codul de procedură civilă, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 20 aprilie 2023, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 26 septembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 9.722/271/2019/a1, **Judecătoria Oradea — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Kinga Gabriela Tolnai într-o cauză având ca obiect soluținarea plângerii formulate de autoare împotriva ordonanței prim-procurorului prin care a fost respinsă plângerea acesteia formulată împotriva ordonanței de clasare privind săvârșirea infracțiunii de abandon de familie, întrucât cuantumul pensiei de întreținere a fost stabilit prin act notarial.

4. Prin Încheierea din 6 februarie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 1.187/829/2019, **Judecătoria Podu Turcului a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Cosmin-Dumitru Mastacan într-o cauză având ca obiect soluținarea plângerii formulate în temeiul art. 340 din Codul de procedură penală.

5. Prin Încheierea din 6 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 9.899/271/2020/a1, **Judecătoria Oradea — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Diana Nicoleta Galiș într-o cauză având ca obiect soluținarea plângerii formulate în temeiul art. 340 din Codul de procedură penală.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că norma penală criticată incriminează neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere doar cu privire la obligațiile născute sau stabilite printr-un titlu obținut pe cale judecătorească. Susțin că norma criticată restrânge, în mod nejustificat și discriminatoriu, sfera de incriminare a situațiilor în care se legalizează obligația de întreținere. Arată că actualul Cod civil reglementează posibilitatea stabilirii obligației de întreținere în mod principal sau ca măsură accesorie pentru toate situațiile, inclusiv cele de divorț și încetare a căsătoriei. În acest sens, rețin că procedura poate fi judiciară, notarială sau administrativă, cu recunoașterea egală a consecințelor formale juridice. Cu toate acestea, doar obligațiilor asumate prin efectul unor hotărâri judecătorești li se oferă protecție în cuprinsul infracțiunii incriminate. Susțin, de asemenea, că această omisiune de reglementare creează un dezechilibru normativ, cu consecințe prejudiciabile pentru beneficiarul obligației de întreținere, care nu are la dispoziție totalitatea instrumentelor juridice de apărare a acestui drept. Susțin, totodată, că acest tratament discreționar creează o distincție între minorii ce beneficiază de pensie de întreținere în baza unei hotărâri judecătorești, care au pârghia legală a formulării unei plângeri penale pentru a-și proteja și asigura respectarea acestui drept prevăzut de lege, și minorii care, cu toate că dețin o convenție notarială autentică în baza căreia beneficiază de pensie de întreținere, nu au pârghia legală de a formula plângere penală de vreme ce nu există o normă penală care să le garanteze îndeplinirea dreptului.

7. **Judecătoria Oradea — Secția penală și Judecătoria Podu Turcului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens, cele două instanțe rețin că este o lipsă de corelare a normei penale cu dispozițiile legii civile, care permit divorțul și prin acordul părților exprimat la notar public, ipoteză în care, în situația existenței copiilor minori, părțile stabilesc prin act notarial inclusiv cuantumul și condițiile de plată ale pensiei de întreținere. Întrucât dispozițiile art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal nu au în vedere și pensia de întreținere stabilită prin convenție notarială, ci doar pensia stabilită pe cale judecătorească, apreciază că legea penală nu asigură o egalitate de tratament între situațiile în care pensia de întreținere este stabilită pe cale judecătorească sau prin act notarial, contrar prevederilor art. 16 alin. (1), ale art. 21 alin. (1) și (2) și ale art. 49 alin. (1) din Legea fundamentală. Rețin că instituirea pensiei de întreținere s-a realizat în considerarea situației dificile, de nevoie în care se găsește beneficiarul, fie din cauza vârstei fragede ori înaintate, fie din alte motive care îl pune în imposibilitatea de a-și asigura cele necesare traiului. Apreciază că neincriminarea abandonului de familie în cazul neplății pensiei de întreținere stabilite pe cale convențională creează o situație defavorabilă acestor beneficiari, care, deși se află în aceeași situație cu beneficiarii pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească, nu au aceeași protecție din partea legii penale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal sunt neconstituționale. Apreciază că prin

pedepsirea cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă a neplății, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite doar pe cale judecătorească, nu și prin act notarial, se generează o discriminare între cetățeni pe criterii arbitrar. Așa fiind, diferențierea între pensia de întreținere stabilită pe cale judecătorească și pensia de întreținere stabilită pe cale notarială nu se justifică în mod obiectiv și rezonabil. Mai mult, consideră că, prin dispozițiile legale criticate, legiuitorul nu a avut în vedere protecția copilului, încălcându-se, astfel, prevederile art. 49 alin. (5) din Constituție. Consideră, totodată, că este vorba și de o necorelare a normei penale cu dispozițiile legii civile care permite divorțul și prin acordul părților exprimat la notarul public, iar, în situația existenței copiilor minori, părțile stabilesc prin act notarial inclusiv cuantumul și condițiile de plată ale pensiei de întreținere. În consecință, apreciază că dispozițiile legale criticate nu respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii — din perspectiva lipsei de corelare a normei penale cu dispozițiile legii civile —, fiind contrare dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal — *Abandonul de familie*, având următorul conținut: „(1) Săvârșirea de către persoana care are obligația legală de întreținere, față de cel îndreptățit la întreținere, a uneia dintre următoarele fapte: [...] c) neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”

13. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că normele penale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi și ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție, precum și dispozițiilor art. 20 din Constituție, referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, prin raportare la dispozițiile art. 6 privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Invocă, totodată, dispozițiile art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la interzicerea generală a discriminării, ale art. 20 — *Egalitatea în fața legii* și ale art. 21 — *Nediscriminarea* din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și ale art. 28 din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, dintr-o perspectivă istorică a cadrului legal în materia incriminării abandonului de familie, Curtea reține că diverse modalități de săvârșire a acestei fapte au fost reglementate pentru prima dată în art. 454 din Codul penal din 1937. Condițiile de incriminare prevedeau părăsirea celor față de care persoana în cauză avea obligația morală și materială, „lăsându-i expuși mizeriei fizice sau morale”. Norma penală sancționa, de asemenea, sustragerea timp de 3 luni de la achitarea obligațiilor de întreținere stabilite pe cale judecătorească și alungarea copilului care, din cauza vârstei, era incapabil de a se îngriji. Toate aceste fapte erau incriminate numai în varianta săvârșirii cu „rea-voință” și erau pedepsite cu închisoarea corecțională de la 3 luni la un

an. Codul penal din 1969 a reglementat într-un mod mai sistematizat astfel de fapte, la art. 305, potrivit căruia, „(1) Săvârșirea de către persoana care are obligația legală de întreținere, față de cel îndreptățit la întreținere, a uneia dintre următoarele fapte: a) părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, expunându-l la suferințe fizice sau morale; b) neîndeplinirea cu rea-credință a obligației de întreținere prevăzute de lege; c) neplata cu rea-credință, timp de două luni, a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească, se pedepsește, în cazurile prevăzute la lit. a) și b), cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă, iar în cazul prevăzut la lit. c), cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă. (2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. (3) Împăcarea părților înlătură răspunderea penală. (4) Dacă părțile nu s-au împăcat, dar în cursul judecății inculpatul își îndeplinește obligațiile, instanța, în cazul când stabilește vinovăția, pronunță împotriva inculpatului o condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 81. (5) Revocarea suspendării condiționate nu are loc decât în cazul când, în cursul termenului de încercare, condamnatul săvârșește din nou infracțiunea de abandon de familie.” Art. 378 din Codul penal în vigoare prevede că „(1) Săvârșirea de către persoana care are obligația legală de întreținere, față de cel îndreptățit la întreținere, a uneia dintre următoarele fapte: a) părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, expunându-l la suferințe fizice sau morale; b) neîndeplinirea, cu rea-credință, a obligației de întreținere prevăzute de lege; c) neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. (2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează neexecutarea, cu rea-credință, de către cel condamnat a prestațiilor periodice stabilite prin hotărâre judecătorească, în favoarea persoanelor îndreptățite la întreținere din partea victimei infracțiunii. (3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. (4) Fapta nu se pedepsește dacă, înainte de terminarea urmăririi penale, inculpatul își îndeplinește obligațiile. (5) Dacă, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, inculpatul își îndeplinește obligațiile, instanța dispune, după caz, amânarea aplicării pedepsei sau suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru aceasta.”

15. Curtea observă că legiuitorul a incriminat, în mod succesiv, începând cu anul 1937, faptele care aduc atingere relațiilor sociale privitoare la conviețuirea socială, în mod particular a celor de familie, ale căror existență și desfășurare sunt condiționate de respectarea reglementărilor ce au ca obiect îndeplinirea îndatoririlor de ajutor material și moral între membrii acesteia, între modalitățile concrete de săvârșire a infracțiunii tip din cele trei codificări penale regăsindu-se neplata, cu rea-credință (rea-voință), de către persoana care are obligația legală de întreținere, a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească, față de cel îndreptățit la întreținere.

16. Examinând conținutul normativ al infracțiunii de abandon de familie în vigoare în raport cu legea penală proximă, Curtea observă că legiuitorul a preluat, în mare măsură, prevederile Codului penal din 1969, modificările mai importante vizând adăugarea unei noi modalități de comitere a faptei — în acest sens fiind reglementată la alin. (2) al art. 378 din Codul penal o „subrogație” cu privire la obligația de întreținere, o nouă cauză de nepedepsire la alin. (4) al aceluiași articol, precum și ajustări privind sancțiunile și mărirea intervalului de timp necesar consumării infracțiunii în varianta reglementată la alin. (1) lit. c) al aceleiași norme penale (astfel, codificarea în vigoare a revenit la termenul de 3 luni prevăzut de Codul penal din 1937). Așadar, Curtea observă că infracțiunea de abandon de familie sancționează, în esență, încălcarea obligației de întreținere datorată, ca regulă, între membrii aceleiași familii. *De lege lata*, obligația de întreținere își are temei în art. 513 din Codul civil,

potrivit căruia „*Obligația de întreținere există numai între persoanele prevăzute de lege. Ea se datorează numai dacă sunt întrunite condițiile cerute de lege.*”, în art. 516 alin. (1) și (3) din același act normativ, care prevede atât obligația de întreținere între soț și soție, rudele în linie dreaptă, între frați și surori, precum și între celelalte persoane anume prevăzute de lege, cât și obligația de întreținere între foștii soți, în condițiile prevăzute de lege, în timp ce o aplicație particulară este reglementată în art. 499 din Codul civil privind obligația de întreținere a părinților față de copiii minori sau majori, după caz. Cu alte cuvinte, obligația de întreținere derivă din obligația existentă ca urmare a rudeniei firești sau a căsătoriei, dar poate exista și între persoane care nu sunt rude între ele. Potrivit art. 530 din Codul civil, obligația de întreținere se execută în natură, prin asigurarea celor necesare traiului și, după caz, a cheltuielilor pentru educare, învățatură și pregătire profesională, iar, dacă obligația de întreținere nu se execută de bunăvoie, în natură, instanța de tutelă dispune executarea ei prin plata unei pensii de întreținere, stabilită în bani.

17. Așadar, Curtea reține că textul incriminator în vigoare este redactat într-o formă similară celei prevăzute în art. 305 din Codul penal din 1969, are ca obiect juridic generic relațiile sociale pe a căror respectare se întemeiază familia, în timp ce obiectul juridic special are în vedere relațiile de familie sub aspectul solidarității care trebuie să caracterizeze familia, atât în ceea ce privește sprijinul moral, cât și în ceea ce privește sprijinul material. Elementul material al infracțiunii de abandon de familie constă în comiterea unor acțiuni sau inacțiuni care constituie conținutul unor variante și modalități alternative de săvârșire a infracțiunii. În varianta-tip, prevăzută la alin. (1) al art. 378 din Codul penal, sunt reglementate trei modalități alternative de comitere a infracțiunii constând în: fapta (acțiune sau inacțiune) de părăsire, alungare sau lăsarea fără ajutor a celui îndreptățit la întreținere, expunându-l la suferințe fizice sau morale [lit. a)]; neîndeplinirea, cu rea-credință, a obligației de întreținere prevăzute de lege [lit. b)]; neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească [lit. c)]. Curtea reține, astfel, că existența infracțiunii de abandon de familie este condiționată de preexistența unui raport juridic impus de lege sau stabilit prin hotărâre judecătorească, în baza cărora o persoană este obligată la întreținere față de o altă persoană. Totodată, Curtea observă că, prin oricare dintre modalitățile alternative prevăzute la alin. (1) al art. 378 din Codul penal, se creează o situație defavorabilă pentru cel care este îndrituit la întreținere, și anume lipsirea sa de întreținere (locuință, alimente, bani, îmbrăcăminte, medicamente etc.).

18. În prezenta cauză, autorii excepției de neconstituționalitate formulează motive de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, întrucât norma criticată incriminează neplata cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere doar cu privire la obligațiile stabilite printr-un titlu obținut pe cale judecătorească, în timp ce pensia de întreținere stabilită prin convenție autentică încheiată în procedura notarială de divorț nu beneficiază de protecție penală. Susțin că norma penală criticată restrânge, în mod nejustificat și discriminatoriu, aria de incriminare a situațiilor în care se legalizează obligația de întreținere. Apreciază că această omisiune de reglementare creează un dezechilibru normativ evident, cu consecințe prejudiciabile pentru beneficiarul obligației de întreținere, care nu are la dispoziție totalitatea instrumentelor juridice de apărare a dreptului său.

19. Examinând motivele de neconstituționalitate formulate de autori, Curtea reține că elementul material al acestei modalități de săvârșire a variantei-tip a infracțiunii de abandon de familie — de altfel, cel mai des întâlnit în practica judiciară — constă într-o inacțiune, respectiv neplata cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite printr-o hotărâre judecătorească. În cazul acestei forme a variantei-tip a infracțiunii, trebuie îndeplinite două cerințe esențiale, respectiv

(i) stabilirea, printr-o hotărâre judecătorească, a unei pensii de întreținere sub forma unei sume fixe sau într-o cotă procentuală din venitul net lunar al celui care datorează întreținerea și (ii) persoana obligată la întreținere să nu fi plătit cu rea-credință timp de 3 luni pensia de întreținere, termen care începe să curgă de la data la care hotărârea judecătorească a rămas definitivă sau de la data ultimei plăți. Fiind vorba despre rea-credință, această din urmă formă a variantei-tip a infracțiunii se săvârșește numai cu intenție directă, prin atitudinea incorectă, necinstită a subiectului activ privind executarea obligației de întreținere. De asemenea, Curtea observă că se are în vedere o pensie de întreținere în sensul Codului civil, stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă. Sub aspectul configurării poziției psihice a autorului infracțiunii, prezintă relevanță și împrejurarea că obligația de întreținere a cărei încălcare formează latura obiectivă a infracțiunii de abandon de familie, în varianta reglementată de art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, este o obligație unică, ce constă în asigurarea pentru persoanele îndreptățite a celor necesare traiului și, după caz, a cheltuielilor pentru educare, învățatură și pregătire profesională, pensia de întreținere constituind, potrivit art. 530 din Codul civil, doar o modalitate subsidiară de executare a acesteia, în situația în care obligația de a presta întreținerea în natură nu se realizează de bunăvoie.

20. Totodată, Curtea reține că, în această modalitate, fapta constituie și o formă specială de nerespectare a hotărârilor judecătorești, reglementată distinct de legiuitor în cadrul infracțiunilor contra familiei. Cu alte cuvinte, inacțiunea debitorului constând în neplata pensiei de întreținere fixate pe cale judiciară aduce atingere, în mod adiacent, și relațiilor sociale ce asigură autoritatea hotărârilor judecătorești, motiv pentru care infracțiunea de abandon de familie, prevăzută la art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, poate fi asimilată unei forme speciale de nerespectare a hotărârilor judecătorești, reglementată distinct în cadrul infracțiunilor contra familiei.

21. Așadar, pornind de la conținutul noimei de incriminare și de la obiectul juridic special al infracțiunii de abandon de familie, reprezentat de relațiile de familie care impun respectarea obligației legale de întreținere, Curtea reține că norma penală criticată reglementează obligația patrimonială de întreținere stabilită pe cale judecătorească. Prin urmare, soluția legislativă criticată are ca situație premisă existența unei obligații de întreținere care, însă, trebuie concretizată printr-o hotărâre judecătorească ce stabilește pensia de întreținere, aceasta din urmă fiind modalitatea de executare a respectivei obligații, în ipoteza în care nu este executată în natură. Astfel cum s-a reținut în precedent, norma de incriminare are în vedere o pensie de întreținere în sensul Codului civil, stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă, iar nu o obligație de plată periodică a unei sume de bani stabilită, prin hotărâre judecătorească, cu titlu de daune materiale sau morale.

22. În aceste condiții, Curtea constată că o astfel de hotărâre judecătorească poate fi pronunțată în procedura de desfacere a căsătoriei prin divorț, cât privește capetele de cerere accesorii divorțului, referitoare, printre altele, la stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor. Astfel, Curtea reține că în prezent, ca și în cazul reglementării anterioare [art. 37 alin. (2) din Codul familiei, abrogat de art. 230 lit. m) din capitolul X al Legii nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011], noul Cod civil prevede, în art. 259 alin. (6), faptul că, „*Căsătoria poate fi desfăcută prin divorț, în condițiile legii.*” Această formă de disoluție a căsătoriei, care constă în desfacerea ei cu efecte pentru viitor, poate avea loc prin acordul părților (pe cale judiciară [art. 373 lit. a), art. 374 din Codul civil], pe cale administrativă sau prin procedura notarială [art. 375 din Codul civil]) ori pe cale judecătorească, în temeiul art. 373 lit. b), c) și d) din Codul civil.

23. Cât privește divorțul prin acordul părților, Curtea reține că procedura de divorț în fața ofițerului de stare civilă sau a notarului public a fost prevăzută inițial în noul Cod civil, adoptat prin Legea nr. 287/2009, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, care a intrat în vigoare în 2011, fiind preluată prin Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010, și introdusă în Codul familiei, la art. 38¹—38⁴. Spre deosebire de reglementarea din Codul familiei — potrivit căreia ofițerul de stare civilă ori notarul public puteau constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților, dacă soții erau de acord cu divorțul și nu aveau copii minori, născuți din căsătorie sau adoptați (art. 38¹), noul Cod civil nu mai prevede nicio condiție pentru divorțul prin acordul soților. Acesta poate fi pronunțat oricând, fără nicio prevedere restrictivă referitoare la durata căsătoriei și chiar dacă există copii minori rezultați din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați. Dacă soții nu au copii minori, competența ofițerului de stare civilă și a notarului public, în constatarea divorțului, este una alternativă, iar dacă soții au copii minori, născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, doar notarul este competent să constate divorțul prin acordul părților. Astfel, Curtea reține că, potrivit art. 375 alin. (2) din Codul civil, *„Divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.[...]”* Potrivit art. 376 alin. (4) din Codul civil, dacă soții stăruie în divorț, notarul public eliberează certificatul de divorț fără să facă vreo mențiune cu privire la culpa soților și, totodată, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor, notarul va încheia o convenție în procedura divorțului cu copii minori, autenticată, care, potrivit dispozițiilor art. 101 alin. (2) și ale art. 138 alin. (5) din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 19 martie 2018, constituie titlu executoriu. În concluzie, Curtea constată că pensia de întreținere ce derivă din obligația civilă de întreținere a părinților față de copiii minori sau majori, după caz, poate fi stabilită și prin convenție autentică în procedura notarială de divorț.

24. Curtea reține, totodată, că, potrivit dispozițiilor art. 374 alin. (3) și ale art. 376 alin. (3) din Codul civil, în ipoteza desfacerii căsătoriei prin acordul soților, indiferent de procedura prin care se realizează (administrativă, notarială sau judiciară), divorțul presupune verificarea consimțământului soților la desfacerea căsătoriei de către instanța de judecată, notarul public sau ofițerul de stare civilă, așadar de către o autoritate publică, respectiv de către un funcționar public investit să îndeplinească un serviciu de interes public.

25. Din această perspectivă, interpretând sistematic dispozițiile art. 2 alin. (4), ale art. 59 alin. (2) și ale art. 64 alin. (2) din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 22 mai 2006, Curtea reține că acordul de mediere, care consemnează înțelegerea soților referitoare la divorț, nu este apt să producă efecte juridice în privința desfacerii căsătoriei în sine, însă poate să ateste modalitatea în care soții acceptă divorțul. Deși de esența instituției medierii este

încrederea pe care părțile o acordă mediatorului, ca persoană aptă să faciliteze negocierile dintre ele și să le sprijine pentru soluționarea conflictului, iar activitatea de mediere reprezintă o activitate de interes public, potrivit art. 2 din Legea nr. 192/2006, mediatorii nu au calitatea de agenți instrumentatori investiți de lege să îndeplinească un serviciu de interes public și nici de reprezentanți ai statului în exercitarea funcției. Un argument în plus în susținerea acestei concluzii este faptul că mediatorul nu este menționat în cuprinsul art. 376 alin. (3) din Codul civil. Potrivit art. 382 alin. (1) și (3) din Codul civil, desfacerea căsătoriei prin acordul soților se realizează prin hotărârea judecătorească definitivă prin care se pronunță divorțul, respectiv prin certificatul de divorț emis de notarul public sau ofițerul de stare civilă competent, așadar, printr-un înscris autentic. De vreme ce acordul de mediere nu îndeplinește cerința de a fi un act autentic — art. 58 din Legea nr. 192/2006 stabilind expres că acordurile de mediere au valoarea unor înscrisuri sub semnătură privată —, înțelegerea soților consemnată într-un astfel de acord, cu privire la divorț, nu are aptitudinea de a determina desfacerea căsătoriei prin acord. Prin urmare, acordul de mediere cu privire la desfacerea căsătoriei are doar valoarea unui mijloc de dovadă privind intenția soților de a divorța, existentă la momentul încheierii lui, astfel încât el nu poate fi consfințit de către instanță printr-o hotărâre de expedient. În schimb, Curtea reține că, în ceea ce privește acordul de mediere încheiat între soți în temeiul art. 64 alin. (1) din Legea nr. 192/2006, care are ca obiect soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor ce derivă din efectele nepatrimoniale ale divorțului, precum numele soților, efectele divorțului în raporturile dintre soți și copiii lor minori, aceste înțelegeri pot constitui obiect al medierii, în privința acestora prevederile art. 64 alin. (1) din Legea nr. 192/2006 stabilind neechivoc că pot îmbrăca forma unor hotărâri de expedient (*„Acordurile de mediere încheiate de părți, în cauzele/conflictele ce au ca obiect exercițiul drepturilor părintești, contribuția părinților la întreținerea copiilor și stabilirea domiciliului copiilor, îmbracă forma unei hotărâri de expedient.”*). În consecință, Curtea reține că, în ceea ce privește rezolvarea aspectelor accesorii divorțului, inclusiv cu privire la stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor, instanța de judecată poate consfinți acordul de mediere având acest obiect, prin pronunțarea unei hotărâri de expedient, pentru ipoteza în care se va desface căsătoria, act procedural prin care se pune capăt judecării în temeiul tranzacției intervenite între părți, în condițiile art. 2.268 alin. (1) din Codul civil. Această hotărâre urmează să se pronunțe în cazul desfacerii căsătoriei prin procedura divorțului reglementată de art. 915—935 din Codul de procedură civilă. Față de cele reținute anterior, Curtea constată că izvorul raportului obligațional, în ipoteza de la art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, îl poate constitui și hotărârea de expedient prin care instanța de judecată consfințește acordul de mediere referitor la pensia de întreținere.

26. În concluzie, având în vedere cadrul legal anterior menționat, Curtea constată că izvorul pensiei de întreținere, în ipoteza de la art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, îl pot constitui atât hotărârile judecătorească pronunțată în procedura desfacerii căsătoriei prin divorț, potrivit dispozițiilor art. 373 și 374 din Codul civil, și hotărârile de expedient prin care instanța de judecată consfințește acordul de mediere referitor la pensia de întreținere, cât și convenția încheiată în procedura divorțului cu copii minori, autenticată de notar, încheiată în ipoteza desfacerii căsătoriei prin acordul părților în procedura notarială, potrivit art. 375 alin. (2) din Codul civil. În această din urmă ipoteză, poziția subiectivă a făptuitorului față de conduita adoptată și urmările pe care aceasta le produce se raportează la obligația de întreținere instituită în sarcina sa și concretizată prin convenția autentică de stabilire a pensiei.

27. În aceste condiții, în raport cu cadrul legal în materie penală și civilă în vigoare, Curtea constată o necorelare

legislativă având relevanță constituțională din perspectiva respectării dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii, între dispozițiile art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal și cele ale art. 375 alin. (2) din Codul civil, în condițiile în care actualul Cod penal (Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare), intrat în vigoare la 1 februarie 2014, constituie act normativ ulterior consacrării legislative — prin Codul civil (Legea nr. 287/2009), care a intrat în vigoare în anul 2011 — a divorțului prin acordul soților în procedură notarială, în ipoteza în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați. Curtea reține că această necorelare între acte normative în vigoare determină lipsa de claritate, precizie și previzibilitate a normei penale criticate contrar principiului legalității incriminării, prevăzut la art. 23 alin. (12) din Constituție și la art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și, în consecință, dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, care se referă la calitatea legii.

28. Cu privire la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate a legii, în materie penală, prin Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 24 și 25, Curtea a reținut, în privința infracțiunii reglementate la art. 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, în ipoteza infracțiunilor, inclusiv a celor reglementate în domeniul fiscal, că legiuitorul trebuie să indice în mod clar și neechivoc obiectul material al acestora în chiar cuprinsul normei legale. Prin aceeași decizie s-a constatat că, dacă legiuitorul își respectă numai din punct de vedere formal competența constituțională de a legifera, fără ca prin conținutul normativ al textului incriminator să stabilească cu claritate și precizie obiectul material al infracțiunii, aceasta poate determina o lipsă de previzibilitate a respectivului text. Într-o altă cauză, Curtea a statuat că, în primul rând, legiuitorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii. Ilicitul penal este cea mai gravă formă de încălcare a unor valori sociale, iar consecințele aplicării legii penale sunt dintre cele mai grave, astfel că stabilirea unor garanții împotriva arbitrarului prin reglementarea de către legiuitor a unor norme clare și predictibile este obligatorie. Comportamentul interzis trebuie impus de către legiuitor chiar prin lege [înțeleasă ca act formal adoptat de Parlament, în temeiul art. 73 alin. (1) din Constituție, precum și ca act material, cu putere de lege, emis de Guvern, în temeiul delegării legislative prevăzute de art. 115 din Constituție, respectiv ordonanțe și ordonanțe de urgență ale Guvernului], neputând fi dedus, eventual, din raționamente ale judecătorului de natură să substituie normele juridice. În materie penală, principiul legalității incriminării, *nullum crimen sine lege*, *nulla poena sine lege*, impune ca numai legiuitorul primar să poată stabili conduita pe care destinatarul legii este obligat să o respecte, în caz contrar acesta supunându-se sancțiunii penale (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 52, 61, 65). În acest sens, instanța de contencios constituțional a reținut că, în sistemul continental, jurisprudența nu constituie izvor de drept așa încât înțelesul unei norme să poată fi clarificat pe această cale, deoarece, într-un asemenea caz, judecătorul ar deveni legiuitor (Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 31 martie 2016, paragraful 16). Totodată, prin Decizia nr. 553 din 16 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 septembrie 2015, paragraful 23, Curtea Constituțională a stabilit că standardul constituțional de protecție a libertății individuale impune ca limitarea acesteia să se realizeze într-un cadru normativ care, pe de o parte, să stabilească expres cazurile

de limitare a acestei valori constituționale, iar, pe de altă parte, să prevadă într-un mod clar, precis și previzibil aceste cazuri.

29. Din această perspectivă, Curtea reține că norma juridică, în special cea de natură penală, trebuie să conțină reglementări riguroase, cea supusă, în cazul de față, controlului de constituționalitate fiind însă lipsită de claritate și precizie. Întrucât nu îndeplinește criteriile calitative menționate, Curtea constată că norma penală criticată nu protejează membrii de familie și relațiile dintre aceștia într-un mod clar, precis și previzibil raportat la rezultatul care s-ar putea produce. Curtea reține că norma de incriminare criticată a fost preluată astfel cum era reglementată în vechea codificare penală, fără a fi realizată o necesară corelare/actualizare/adaptare la instituții juridice nou-reglementate în materie civilă. În acest context, Curtea subliniază că dispozițiile art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal nu pot fi interpretate și aplicate prin analogie *in favorem* în sensul că norma de incriminare criticată se referă atât la pensia de întreținere stabilită pe cale judecătorească, cât și la cea instituită în urma procedurii notariale și, totodată, încadrarea juridică a faptei nu poate avea loc printr-o interpretare extensivă a dispozițiilor art. 378 alin. (1) lit. b) din Codul penal, când infracțiunea se consumă la momentul primei omisiuni referitoare la îndeplinirea obligației de întreținere, iar nu după trecerea unui termen de 3 luni. Dacă în alte materii neclaritatea legii poate fi suplinită în diverse forme, în dreptul penal o astfel de ipoteză constituie chiar o formă de încălcare a principiului legalității incriminării. În plus, în dreptul penal, procedeul analogiei, fie a legii, fie a dreptului, este expres interzis de principiul legalității incriminării, tocmai pentru a se evita o extrapolare abuzivă a normelor de drept penal asupra unor situații despre care justițiabilul nu a știut că ar avea semnificații infracționale. Orice comportament penal trebuie să fie expres și clar prevăzut de lege, neputând fi dedus sau subînțeles. Mai mult, dacă nu sunt identificate corect actele materiale, nu se poate stabili în mod neechivoc legătura de cauzalitate dintre aceste acte materiale și rezultatul socialmente păgubitor. Or, actele materiale, legătura de cauzalitate și rezultatul păgubitor sunt elemente care intră în conținutul constitutiv al infracțiunii și sunt indispensabile pentru stabilirea existenței acesteia.

30. Curtea reamintește că, prin incriminarea abandonului de familie în modalitatea normativă a neplății pensiei de întreținere instituită prin hotărâre judecătorească, legiuitorul a urmărit să protejeze, în principal, relațiile de familie, în ansamblul lor, precum și, adiacent, valorile sociale care privesc forța executorie a hotărârilor judecătorești. Astfel, Curtea reține că, în primul rând, trebuie avute în vedere valorile sociale a căror protecție s-a urmărit a se realiza prin trecerea în sfera ilicitului penal a unor fapte prin care subiectul activ aduce atingere normelor de convingere în societate. Or, în condițiile în care incriminarea faptelor care se circumscriu infracțiunii de abandon de familie are ca scop apărarea relațiilor sociale care privesc familia și care impun respectarea obligațiilor și îndatoririlor de sprijin material și moral față de membrii acesteia, îndreptățiți legal la întreținere, Curtea constată că este necesar ca norma penală criticată să incrimineze și neplata, cu rea-credință, a pensiei de întreținere ce derivă din obligația civilă de întreținere a părinților față de copiii minori sau majori, după caz, stabilită prin convenție autentică în procedura notarială de divorț.

31. În caz contrar, Curtea constată că norma penală criticată este contrară dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție privind egalitatea în drepturi prin raportare la prevederile constituționale ale art. 49 alin. (1) referitoare la protecția copiilor și a tinerilor, în condițiile în care principiul egalității caracterizează drepturile și libertățile fundamentale, fiind, în același timp, o garanție a fiecărui drept fundamental în parte, astfel cum rezultă din Decizia Curții Constituționale nr. 80 din 16 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 7 aprilie 2014, paragraful 136.

32. Totodată, sub aspectul asigurării egalității în drepturi, Curtea Constituțională a statuat că principiul consacrat de

prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. El nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, și Decizia nr. 89 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 27 martie 2003). De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015, sau Decizia nr. 67 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 18 martie 2015). Nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea normei care instituie un privilegiu ori o discriminare. În acest sens, Curtea a reținut că discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept/beneficiu (Decizia nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 25 februarie 1994), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014). Totodată, Curtea Constituțională — făcând referire la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (hotărârile din 23 iulie 1968, 13 iunie 1979, 28 noiembrie 1984, 28 mai 1985, 16 septembrie 1996, 18 februarie 1999 și, respectiv, 6 iulie 2004, pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, paragrafele 35, 38 și 40, *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, paragraful 42, *Larkos împotriva Ciprului*, paragraful 29, și, respectiv, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, paragraful 24) — a reținut că aplicarea unui tratament diferit unor cazuri egale este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit prin tratamentul inegal (Decizia nr. 270 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 12 iunie 2015, paragraful 25, Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 25, și Decizia nr. 573 din 20 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 959 din 13 noiembrie 2018, paragraful 30).

33. Având în vedere considerentele de principiu anterior menționate, consacrate jurisprudențial, Curtea constată că persoanele care au dreptul la pensie de întreținere, indiferent că este stabilită pe cale convențională sau judiciară, se află în aceeași situație de nevoie, și anume lipsirea lor de cele necesare traiului (locuință, alimente, bani, îmbrăcăminte, medicamente etc.), astfel că nu este justificat, în mod obiectiv și rezonabil, tratamentul diferentiat din punctul de vedere al protecției din partea legii penale. Curtea subliniază că, prin incriminarea abandonului de familie, legiuitorul protejează valorile sociale referitoare la familie și relațiile dintre membrii săi,

în ansamblu, iar nu distinct, după cum raporturile obligaționale de întreținere au izvor legal, judiciar sau convențional. De altfel, în cauză, Curtea reține aplicabilitatea tezei referitoare la interzicerea discriminării din cuprinsul art. 16 alin. (1) din Constituție, având în vedere că norma incriminatoare exclude de la protecția prin mijloace de drept penal persoanele îndreptățite la pensia de întreținere stabilită prin convenție autenticată, încheiată în procedura notarială de divorț. Or, câtă vreme principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, Curtea constată că nu există niciun motiv rezonabil pentru care persoanele menționate să fie lipsite de protecție penală, cu consecința lipirii lor de întreținere materială, deci păgubirea sub acest raport a acestor persoane și producerea unei suferințe fizice. Din această perspectivă, Curtea constată că norma penală criticată este contrară principiului egalității, întrucât afectează persoanele îndreptățite la pensia de întreținere stabilită prin convenție autenticată, încheiată în procedura notarială de divorț, acestea fiind plasate, în mod arbitrar, într-o poziție de inferioritate. Neincluderea în sfera ilicitului penal a faptei de abandon de familie constând în neexecutarea, cu rea-credință, timp de 3 luni, a obligației de întreținere stabilite prin act notarial, așadar lipsa unui mecanism de constrângere al statului, exercitat prin organele judiciare, menit să asigure respectarea efectivă a convenției notariale cât privește plata pensiei de întreținere, poate determina un dezechilibru referitor la relațiile de conviețuire socială din perspectiva respectării dreptului legal la întreținere, ale cărui consecințe formale juridice sunt deopotrivă recunoscute atât în ceea ce privește pensia de întreținere fixată pe cale judecătorească, cât și în ceea ce privește pensia de întreținere stabilită prin convenție autentică în procedura notarială.

34. Or, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că principiul egalității, în componenta sa de nediscriminare, are un conținut autonom, o existență de sine stătătoare, în sensul că impune obligații corespunzătoare în sarcina statului pentru a asigura egalitatea juridică dintre subiecții de drept. Tratamentul discriminatoriu constă în excluderea directă sau indirectă a unor categorii de persoane de la drepturile, libertățile, vocația, speranța legitimă de care se bucură toți ceilalți aflați în situații similare. Prin urmare, egalitatea nu este o chestiune cantitativă în sensul că se poate aprecia și raporta doar la un set de drepturi și libertăți fundamentale prevăzute în Constituție, ci are și un aspect calitativ, astfel încât poate fi valorizat, în componenta sa privind nediscriminarea, ca fiind un principiu de drept ce promovează egalitatea juridică (Decizia nr. 465 din 18 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 645 din 5 august 2019, paragraful 33).

35. Totodată, instanța de contencios constituțional a statuat că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării. De asemenea, Curtea a reținut că nu are competența de a se implica în domeniul legiferării și al politicii penale a statului, orice atitudine contrară constituind o imixtiune în competența acestei autorități constituționale (a se vedea Decizia nr. 629 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 932 din 21 decembrie 2014). Astfel, Curtea a recunoscut că, în acest domeniu, legiuitorul se bucură de o marjă de apreciere destul de întinsă, având în vedere că acesta se află într-o poziție care îi permite să aprecieze, în funcție de o serie de criterii, necesitatea unei anumite politici penale. Cu toate acestea, Curtea a reținut că, deși, în principiu, Parlamentul se bucură de o competență exclusivă în reglementarea măsurilor ce țin de politica penală a statului, această competență nu este absolută în sensul excluderii exercitării controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate. Astfel, Curtea a constatat că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind

limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, precitată, paragraful 66). În acest sens, Curtea a statuat că legiuitorul trebuie să dozeze folosirea mijloacelor penale în funcție de valoarea socială ocrotită, instanța de control constituțional putând cenzura opțiunea legiuitorului numai dacă aceasta contravine principiilor și exigențelor constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 824 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 17 februarie 2016). De asemenea, Curtea a constatat că, potrivit art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, respectarea Constituției este obligatorie, de unde rezultă că Parlamentul nu își poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție (Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014). Astfel, Curtea a constatat că, în exercitarea competenței sale constituționale de a legifera în cadrul politicii penale, legiuitorul are dreptul, dar și obligația de a apăra anumite valori sociale, unele dintre acestea identificându-se cu valorile protejate de Constituție (dreptul la viață și la integritate fizică și psihică — art. 22; dreptul la ocrotirea sănătății — art. 34, dreptul de vot — art. 36 etc.), prin incriminarea faptelor care aduc atingere acestora (în acest sens a se vedea Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 12 februarie 2007, Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, precitată, și Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, precitată, paragraful 67).

36. Din această perspectivă, Curtea reține că legiuitorul are competența constituțională de a include în sfera ilicitului penal neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere fixată prin convenție în procedura notarială, câtă vreme săvârșirea acestei fapte aduce atingere relațiilor de conviețuire socială în cadrul familiei, urmarea imediată constând într-o stare de pericol pentru existența relațiilor de familie, prin punerea persoanei îndreptățite la întreținere în situația de a fi lipsită de

mijloacele de întreținere ori de sprijin moral. Curtea reține că ocrotirea prin mijloace juridice extrapenale, de drept civil, a valorilor arătate este insuficientă; în această materie doar instituirea unor mijloace specifice dreptului penal ar putea determina adoptarea unei atitudini active din partea celui obligat la întreținere prin convenție notarială. Reglementarea întregii reprezentări factice a persoanei obligate la întreținere (multiplele modalități factice de săvârșire a abandonului de familie, având același rezultat, starea de pericol pentru valoarea socială ocrotită — familia), precum și stabilirea unei pedepse adecvate trebuie să fie de natură să stimuleze făptuitorul să reia executarea acestei obligații, iar nu să creeze o dificultate suplimentară, acesta fiind, în fapt, scopul normei de incriminare de la art. 378 din Codul penal.

37. Curtea reține că un argument în plus în susținerea concluziilor anterioare îl constituie dispozițiile art. 27 paragraful 4 din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, potrivit căreia „*Statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care răspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât și în străinătate. [...]*”

38. Totodată, Curtea reține că atât pensia de întreținere fixată prin hotărâre judecătorească, cât și cea având ca temei un acord de întreținere/o convenție de divorț/un act autenticat la notar beneficiază, în sistemele de drept menționate mai jos, de protecție penală egală. Sunt relevante, în acest sens, dispozițiile art. 227-3 alin. 1 din Codul penal francez coroborate cu art. 373-2-2 alin. 1 pct. 2—6 din Codul civil francez; art. 358 alin. 1 din Codul penal al Greciei; art. 391¹ din Codul penal al Luxemburgului coroborat cu art. 230 din Codul civil luxemburghez; secțiunea 170 din Codul penal al Letoniei; secțiunea 14 din capitolul 21 din Codul penal al Finlandei, precum și prevederile secțiunii 46 alin. 2 din capitolul 4 al Legii căsătoriei nr. 234/1929.

39. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Kinga Gabriela Tolnai în Dosarul nr. 9.722/271/2019/a1 al Judecătoriei Oradea — Secția penală, de Cosmin-Dumitru Mastacan în Dosarul nr. 1.187/829/2019 al Judecătoriei Podu Turcului, respectiv de Diana Nicoleta Galiș în Dosarul nr. 9.899/271/2020/a1 al Judecătoriei Oradea — Secția penală și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 378 alin. (1) lit. c) din Codul penal, care nu incriminează neplata, cu rea-credință, timp de 3 luni, a pensiei de întreținere stabilite prin act notarial, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Judecătoriei Oradea — Secția penală și Judecătoriei Podu Turcului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 aprilie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind modificarea descrierii tehnice a unor bunuri imobile aparținând domeniului public al statului și transmiterea unor părți din acestea din administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” — S.A. Constanța în administrarea Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare Constanța, aflată în subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, și modificarea anexei nr. 16 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului

Având în vedere prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 288 alin. (1) și al art. 299 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 867 alin. (1) și art. 869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă modificarea descrierii tehnice a unor bunuri imobile aflate în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și în concesiunea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” — S.A. Constanța, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 1, ca urmare a dezmembrării.

Art. 2. — (1) Se aprobă transmiterea unor părți din bunurile înregistrate la pozițiile cu nr. MF 150370, 33962, 33963, 34013 și 34014, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 2, din administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” — S.A. Constanța în administrarea Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare Constanța, aflată în subordinea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

(2) Destinațiile bunurilor transmise din numerele MF vor fi următoarele:

— din nr. MF 150370 — terenuri aferente construcțiilor în care își desfășoară activitatea ARSVOM;

— din nr. MF 33962 — teren aferent construcției de acostare care se va transmite din nr. MF 33963;

— din nr. MF 34013 și 34014 — bazine portuare;

— din nr. MF 33963 — construcție de acostare, bunuri necesare desfășurării activității Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare Constanța.

Art. 3. — Predarea-preluarea părților din bunurile imobile transmise potrivit art. 2 se va face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 4. — Ministerul Transporturilor și Infrastructurii își va actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică și, împreună cu Ministerul Finanțelor, va opera modificările corespunzătoare în anexa nr. 16 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin Mihai Grindeanu
Ministrul finanțelor,
Adrian Căciu

București, 31 mai 2023.
Nr. 531.

ANEXA Nr. 1

DATELE DE IDENTIFICARE
ale bunurilor aflate în domeniul public al statului, în administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” — S.A. Constanța, pentru care se actualizează descrierile tehnice, ca urmare a operațiunilor cadastrale

Nr. MF	Codul de clasificare	Denumirea imobilului	Elementele-cadru de descriere tehnică	Vecinătăți	Adresa	Valoarea de inventar (lei)
150370	8.18.06	Teritorii câștigate asupra mării	Teren neîmprejmuit (teren rezultat în urma umpluturilor din spatele cheurilor) cu S = 9.541.137 mp, compus din: — S = 9.531.137 mp, CF nr. 257160, 257161, 257162, 257163, 257164 — S = 10.000 mp, CF nr. 255925	Terenuri naturale din incinta portuară, construcții de acostare, diguri de adăpostire și pereuri din portul Constanța	România; județul Constanța; Portul Constanța	1.889.568.076

Nr. MF	Codul de clasificare	Denumirea imobilului	Elementele-cadru de descriere tehnică	Vecinătăți	Adresa	Valoarea de inventar (lei)
33962	8.18.01	Teritorii aferente construcțiilor de acostare	Teren executat prin execuția coronamentului, cu S = 115.996 mp, CF nr. 257160, 257163	Teritorii câștigate asupra mării spre uscat și bazine portuare spre apă	România; județul Constanța; Portul Constanța	376.237
33963	8.18.02	Construcții de acostare	Cheuri de greutate din blocuri de beton, din virole și din chesoane gigant; adâncimi de fundare între 2,00 și 19,00 m și S = 115.996 mp Construcțiile de acostare nu au CF distincte, teritoriile pe care se află aceste construcții au CF nr. 257160, 257163. Pe terenul cu S = 999 mp înscris în CF nr. 257163 se află cheul cu nr. cadastral 257163-C7 și S = 999 mp.	Spre uscat teritoriile câștigate asupra mării Spre apă bazinele portuare	România; județul Constanța; Portul Constanța	2.418.402.362
34013	8.18.03	Bazine	Bazine amenajate pentru navigație cu adâncimi cuprinse între 2,00 și 19,00 m și S = 17.970.974 mp, CF nr. 257160, 257163	Construcțiile de acostare (cheuri), pereuri și taluzuri	România; județul Constanța; Portul Constanța	2.467.094.500
34014	8.18.03	Bazine naturale și de protecție	Bazine cu adâncimi naturale adiacente digurilor, pereurilor și umpluturilor cu destinația de zonă de protecție pentru partea imersă a acestora, cu S = 7.905.805 mp, CF nr. 257160, 257163	Bazine portuare amenajate pentru navigație, taluzuri, pereuri, umpluturi, diguri de adăpostire adiacente	România; județul Constanța; Portul Constanța	927.927.911

ANEXA Nr. 2

DATELE DE IDENTIFICARE

ale bunurilor proprietate publică a statului care trec din administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” — S.A. Constanța în administrarea Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare Constanța — ARSVOM

Nr. crt.	Nr. MF	Codul de clasificare	Denumirea	Descrierea tehnică (pe scurt)	Vecinătăți	Adresa	Anul dobândirii/dării în folosință	Valoarea de inventar (lei)
1	150370 (parțial)	8.18.06	Teritoriu la danele de petrol — teritoriu în spatele danei 78	Teritoriu câștigat asupra mării, S = 10.527 mp Umpluturi realizate la execuția danelor de petrol, CF nr. 257163	Cheul D69—78	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1978	96.763,49
2	150370 (parțial)	8.18.06	Teritorii la danele de petrol	Teritoriu câștigat asupra mării, S = 1.586 mp, umpluturi realizate la execuția danelor de petrol, CF nr. 257164	Cheul D79	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1978	14.578,41
3	33962 (parțial)	8.18.01	Teritoriu aferent front acostare D78	Teritorii aferente construcțiilor de acostare, S = 999 mp (coronament); L operare = 281 m, CF nr. 257163	Danele de petrol, Mol V	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1984	745,00
4	33963 (parțial)	8.18.02	Cheu dana 78	Construcție de acostare; cheu de greutate din blocuri de beton L = 276 m, Hf = 14,0 m, S = 999 mp Teritoriu aferent cheu CF nr. 257163, nr. cadastral 257163-C7	Post acostare petroliere, Mol V	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1984	41.146.876,00
5	34013 (parțial)	8.18.03	Bazin manevră la cota 14	Bazine portuare, S = 12.247 mp, bazin obținut prin dragare la D77; adâncime de proiect = 14 m, CF nr. 257163	Pereu dana 78, cheul D78	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1971	360.764,49
6	34013 (parțial)	8.18.03	Bazin D78 pentru spălare degazare	Bazine portuare, S = 30.041 mp Bazin obținut prin dragare la D78; adâncime proiect = 14 m, CF nr. 257163	Danele de petrol, Mol V	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1984	7.395.125,00
7	34014 (parțial)	8.18.03	Bazin de protecție în spatele D78	Bazin de protecție cu adâncimi naturale, S = 8.440 mp, CF nr. 257163	Pereu dana 78, cheul D78	Incintă Port Constanța Sectorul de nord	1984	178.199,00

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind actualizarea valorii de inventar și a descrierii tehnice
a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului
și pentru transmiterea acestuia din administrarea Ministerului Culturii
în administrarea Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi

Având în vedere dispozițiile art. 21 și 22 din Ordonanța Guvernului nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, aprobată prin Legea nr. 493/2003, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 288 și 297—299 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 867—869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă actualizarea valorii de inventar, ca urmare a reevaluării, precum și a descrierii tehnice pentru bunul imobil, aflat în domeniul public al statului, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 1.

Art. 2. — (1) Se aprobă transmiterea bunului imobil, cu regimul de monument istoric, aflat în domeniul public al statului, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 2, din administrarea Ministerului Culturii în administrarea Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi, cu destinația de sediu al muzeului și pentru desfășurarea activității muzeale.

(2) Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi va administra imobilul transmis potrivit prevederilor alin. (1), cu respectarea dispozițiilor prevăzute la titlul IV din Legea nr. 422/2001 privind

protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — Predarea-preluarea bunului imobil transmis potrivit art. 2 se face pe bază de protocol încheiat între Ministerul Culturii și Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 4. — Ministerul Culturii, împreună cu Ministerul Finanțelor, va opera modificarea corespunzătoare a anexei nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:
Ministrul culturii,
Lucian Romașcanu
Ministrul finanțelor,
Adrian Căciu

DATELE DE IDENTIFICARE

ale bunului imobil, aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Culturii,
pentru care se actualizează valoarea de inventar, ca urmare a reevaluării, precum și descrierea tehnică

Codul MF	Codul de clasificare	Denumirea	Descrierea tehnică	Adresa	Anul dobândirii	Valoarea de inventar — lei —	Baza legală	Persoana juridică ce administrează bunul imobil
147210	8.24.01	Imobil cu garaj și terenul aferent	Teren intravilan, împrejmuit cu gard, în suprafață de 853 mp; construcție administrativă C1, anul construcției 1950, 4 niveluri, suprafață construită desfășurată 1.065 mp, suprafață construită la sol 293 mp; construcție anexă C2, anul construcției 1950, 2 niveluri, suprafață construită desfășurată 132 mp, suprafață construită la sol 66 mp CF nr. 282425	Țara: România; municipiul București, sectorul 1, str. Londra nr. 39	2009	10.747.761	Hotărârea Guvernului nr. 1.438/2002, cu modificările ulterioare Hotărârea Guvernului nr. 265/2005 Hotărârea Guvernului nr. 1.133/2008, cu modificările ulterioare Hotărârea Guvernului nr. 625/2009	Ministerul Culturii CIF: 4192812

DATELE DE IDENTIFICARE

ale bunului imobil, aflat în domeniul public al statului, care se transmite din administrarea Ministerului Culturii
în administrarea Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi

Codul MF	Codul de clasificare	Denumirea	Descrierea tehnică	Adresa	Valoarea bunului care se transmite — lei —	Persoana juridică de la care se transmite imobilul/CUI	Persoana juridică la care se transmite imobilul/CUI
147210	8.24.01	Imobil cu garaj și terenul aferent	Teren intravilan, împrejmuit cu gard, în suprafață de 853 mp; construcție administrativă C1, anul construcției 1950, 4 niveluri, suprafață construită desfășurată 1.065 mp, suprafață construită la sol 293 mp; construcție anexă C2, anul construcției 1950, 2 niveluri, suprafață construită desfășurată 132 mp, suprafață construită la sol 66 mp CF nr. 282425	Țara: România; municipiul București, sectorul 1, str. Londra nr. 39	10.747.761	Ministerul Culturii CIF: 4192812	Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi CIF: 15229178

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ORDIN

privind intrarea în vigoare a unor tratate internaționale

În temeiul art. 25 alin. (9) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele și al art. 5 alin. (7) din Hotărârea Guvernului nr. 16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare,

constatând că au fost îndeplinite condițiile pentru intrarea în vigoare a tratatelor internaționale enumerate mai jos,

ministrul afacerilor externe emite prezentul ordin.

Art. 1. — La 14 februarie 2023 a intrat în vigoare Acordul-cadru dintre Guvernul României și Consiliul Federal Elvețian privind implementarea celei de-a doua contribuții elvețiene în anumite state membre ale Uniunii Europene pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, semnat la București la 12 decembrie 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 61/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 6 februarie 2023.

Art. 2. — La 15 aprilie 2023 a intrat în vigoare Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind controlul coordonat pe teritoriul României în punctul de trecere a frontierei de stat Albița (România) — Leușeni (Republica Moldova) rutier, pe sensul de intrare în România, semnat la 9 februarie 2023 la Albița, ratificat prin Legea nr. 90/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 12 aprilie 2023.

Art. 3. — La 21 aprilie 2023 a intrat în vigoare Tratatul dintre România și Regatul Hașemit al Iordaniei privind extrădarea, semnat la Amman la 4 aprilie 2021, ratificat prin Legea nr. 297/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1188 din 15 decembrie 2021.

Art. 4. — La 23 aprilie 2023 a intrat în vigoare Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Polone privind cooperarea în domeniul industriei de apărare, semnat la Varșovia la 3 martie 2022, ratificat prin Legea nr. 60/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 20 martie 2023.

Art. 5. — La 11 mai 2023 a intrat în vigoare Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind reglementarea construirii unor apeducte, semnat la Chișinău la 20 mai 2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 31/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 13 ianuarie 2022.

Art. 6. — La 11 mai 2023 a intrat în vigoare Protocolul, semnat la Iași la 10 noiembrie 2022, de amendare a Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind reglementarea construirii unor apeducte, semnat la Chișinău la 20 mai 2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 228/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 22 martie 2023.

p. Ministrul afacerilor externe,
Traian Laurențiu Hristea,
secretar de stat

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

O R D I N

privind intrarea în vigoare a unui tratat internațional

În temeiul art. 28 alin. (2) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele și al art. 5 alin. (7) din Hotărârea Guvernului nr. 16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor externe emite prezentul ordin.

Articol unic. — (1) La data de 19 aprilie 2023 a intrat în vigoare Programul de cooperare în domeniile educației și formării între Guvernul României și Guvernul Republicii Socialiste Vietnam pentru perioada 2022—2026, semnat la Hanoi la 19 aprilie 2023.

(2) Textul Programului de cooperare în domeniile educației și formării între Guvernul României și Guvernul Republicii Socialiste Vietnam pentru perioada 2022—2026, semnat la Hanoi la 19 aprilie 2023, este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

p. Ministrul afacerilor externe,
Traian Laurențiu Hristea,
secretar de stat

București, 17 mai 2023.
Nr. 874.

ANEXĂ

P R O G R A M D E C O O P E R A R E

în domeniile educației și formării între Guvernul României și Guvernul Republicii Socialiste Vietnam pentru perioada 2022—2026

Guvernul României și Guvernul Republicii Socialiste Vietnam, denumite în continuare *părți*, în conformitate cu prevederile Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Socialiste Vietnam privind colaborarea în domeniile culturii, științei, învățământului și sportului, semnat la Hanoi la 8 iulie 1995, în baza cooperării tradiționale eficiente în domeniul educației între cele două țări, dorind să dezvolte și să consolideze relațiile de cooperare în domeniile educației și formării, au convenit după cum urmează:

ARTICOLUL 1

1. Părțile se informează reciproc asupra:
 - a) legislației care reglementează organizarea, funcționarea, structura și conținutul învățământului la toate nivelurile;
 - b) politicilor educaționale și a modului lor de implementare.
2. Părțile organizează anual schimburi de maximum 3 (trei) experți din cele două ministere, pentru o perioadă de 5—7 zile, pentru documentare pe probleme de reformă, de politică în domeniul educației, de management al instituțiilor de învățământ superior și al unităților de învățământ preuniversitar.

ARTICOLUL 2

Părțile susțin cooperarea directă între instituțiile de educație și formare acreditate din cele două state, la toate nivelurile. Cele două părți se sprijină reciproc în schimbul de informații privind acreditarea diplomelor.

ARTICOLUL 3

1. Părțile vor colabora în cadrul dialogului de cooperare în domeniul educației oferit de Asia—Europe Meeting (ASEM).
2. Părțile vor încuraja unitățile de învățământ din cele două state să participe activ la programe europene și internaționale în domeniul educației și formării.

ARTICOLUL 4

Părțile își acordă anual, pe bază de reciprocitate, până la 20 (douăzeci) de burse pentru studii universitare de licență, masterat sau doctorat, în domenii asupra cărora părțile se vor pune de acord.

ARTICOLUL 5

Părțile își acordă anual, pe bază de reciprocitate, până la 9 (nouă) luni de bursă la cursuri de specializare în instituții de învățământ superior acreditate, în domenii asupra cărora părțile se vor pune de acord.

ARTICOLUL 6

Părțile încurajează primirea la studii universitare, complete sau parțiale, a tinerilor din celălalt stat, pe cont propriu valutar.

ARTICOLUL 7

1. Părțile primesc la studii, în instituțiile lor de învățământ de stat de toate gradele, personalul oficiilor cu funcție de reprezentare oficială ale celor 2 state: ambasade, oficii consulare, centre culturale, lectorate de limbă, literatură și civilizație, alte organizații oficiale și pe membrii de familie ai acestuia, pe bază de reciprocitate. Persoanele aparținând categoriilor enumerate mai sus sunt scutite de la plata taxelor școlare pentru studiile universitare de licență, master și doctorat desfășurate în limba română. Studiile efectuate în alte limbi decât limba română se vor plăti în cuantumul stabilit pentru studenții români.

2. Calitatea oficială a candidaților care aparțin acestei categorii, precum și îndeplinirea clauzei de reciprocitate vor fi confirmate de organismele competente ale statului în care se realizează studiile.

ARTICOLUL 8

Prezentul program nu exclude realizarea altor activități și schimburi, cu acordul scris al celor două părți.

ARTICOLUL 9

Realizarea acțiunilor prevăzute în acest program se face în conformitate cu legislația în vigoare în fiecare din cele două state și a tratatelor internaționale la care fiecare stat este parte.

DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINANCIARE

ARTICOLUL 10

Pentru a asigura schimburile de experți, părțile se informează reciproc asupra componenței delegației și a programului vizitei, cu cel puțin 35 de zile înainte de data plecării.

ARTICOLUL 11

1. Lista completă a candidaților propuși la bursele acordate de fiecare din cele două părți pentru studiile de lungă durată (licență, masterat, doctorat), menționate la articolul 4, trebuie transmisă înaintea datei de 1 iunie a fiecărui an.

2. Lista completă a candidaților propuși la bursele acordate de fiecare din cele două părți pentru studiile de scurtă durată, stagii postuniversitare, menționate la articolul 5, trebuie transmisă înaintea datei de 30 iunie a fiecărui an.

3. Lista candidaților menționați la punctele 1 și 2 va fi transmisă, pe canale diplomatice, la direcțiile/departamentele de relații internaționale responsabile din cadrul celor două ministere de resort.

Semnat la Hanoi la 19 aprilie 2023, în două exemplare originale, fiecare în limbile română, vietnameză și franceză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe, va prevala varianta în limba franceză.

Pentru Guvernul României

Cristina Romilă,

ambasadorul României

în Republica Socialistă Vietnam

ARTICOLUL 12

1. Cheltuielile ocazionate de schimburile de specialiști — vizite scurte de maximum 5—7 zile, prevăzute în prezentul program, sunt responsabilitatea părții trimitătoare.

2. Cheltuielile ocazionate de schimburile de bursieri, prevăzute la art. 4 al programului, sunt acoperite astfel:

a) partea trimitătoare suportă cheltuielile de transport internațional dus-întors din capitala statului de origine până la locul studiilor, o singură dată pe întreaga durată a studiilor;

b) partea primitoare oferă:

— bursă lunară, în conformitate cu legislația internă în vigoare; cuantumul acestei burse se va comunica pe cale diplomatică;

— scutire de taxe de școlarizare;

— cazare și acces la cantinele universitare, în aceleași condiții ca pentru studenții proprii;

— partea română oferă asistență medicală gratuită în caz de urgențe medico-chirurgicale și boli cu potențial endemo-epidemic, în conformitate cu legislația internă în vigoare a statului român;

— partea vietnameză oferă scutirea costurilor pentru asigurări de sănătate, în conformitate cu reglementările în vigoare în R.S. Vietnam.

ARTICOLUL 13

Persoanele nominalizate pentru burse de studii, care nu cunosc limba în care se asigură învățământul în statul-gazdă, vor urma un curs pregătitor de limbă, de maximum un (1) an academic, în aceleași condiții financiare ca pentru bursele de lungă durată, prevăzute în cadrul prezentului program.

Persoanele nominalizate pentru stagii de specializare, cele care participă la cursuri intensive, pot urma cursuri într-una dintre limbile de circulație internațională (engleză sau franceză), doar după ce au primit acordul scris al instituției-gazdă.

ARTICOLUL 14

1. Prezentul program intră în vigoare la data semnării.

2. Acest program este valabil pentru o perioadă de 4 (patru) ani.

3. Programul poate fi modificat, prin acordul scris al părților, modificările și completările fiind parte integrantă din programul de cooperare.

4. Programul poate fi denunțat de oricare din părți, prin transmiterea unei notificări scrise în acest sens, denunțarea producându-și efectele în termen de 6 (șase) luni de la primirea notificării de denunțare. Programul nu poate fi denunțat în ultimele 6 (șase) luni ale perioadei de valabilitate.

5. Încetarea valabilității acestui program nu va afecta programele și proiectele aflate în derulare.

Pentru Guvernul Republicii Socialiste Vietnam

Nguyen Van Phuc,

viceministrul educației și formării

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului sănătății nr. 509/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman valabile în România care pot fi utilizate/comercializate exclusiv de farmaciile comunitare/oficinele locale de distribuție/farmaciile cu circuit închis și drogheriile care nu se află în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București sau/și cu Ministerul Sănătății, cuprinse în Catalogul public

Văzând Referatul de aprobare nr. A.R. 9.953 din 6.06.2023 al Direcției farmaceutice și dispozitive medicale din cadrul Ministerului Sănătății,
având în vedere prevederile art. 890 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
ținând cont de prevederile Ordinului ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului sănătății nr. 509/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman valabile în România care pot fi utilizate/comercializate exclusiv de farmaciile comunitare/oficinele locale de distribuție/farmaciile cu circuit închis și drogheriile care nu se află în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București sau/și

cu Ministerul Sănătății, cuprinse în Catalogul public, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 și 203 bis din 1 martie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează conform anexei*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Romică-Andrei Baciuc,
secretar de stat

București, 6 iunie 2023.
Nr. 1.893.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcări actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

